

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2810/18-A

Název	Základní škola Bohumila Hrabala, Praha 8, Zenklova 52
Sídlo	Zenklova 52, 180 00 Praha 8 - Libeň
E-mail	red@zs-bhrabala.cz
IČ	63113961
Identifikátor	600039897
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Irena Trojanová, Ph.D.
Zřizovatel	Městská část Praha 8
Místo inspekční činnosti	Zenklova 52, 180 00 Praha 8 - Libeň
Termín inspekční činnosti	10. 10. – 12. 10. a 15. 10. - 16. 10. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Bohumila Hrabala, Praha 8, Zenklova 52/26 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „ŠD“), školního klubu a školní jídelny. Škola zajišťuje vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola jazyků a informačních technologií“ (dále „ŠVP ZV“), v rámci kterého nabízí výuku anglického jazyka od 1. ročníku a od 5. ročníku výuku druhého cizího jazyka (španělský, německý a francouzský jazyk). Od školního roku 2014/2015 je realizována výuka hudební výchovy v anglickém jazyce. K prioritám školy patří také podpora informační gramotnosti žáků, což se odráží nejen v zařazení disponibilních hodin informatiky již od 4. ročníku, ale i ve vybavení školy moderními digitálními technologiemi. Součástí výchovně vzdělávacího procesu je i zájmové vzdělávání, které navazuje na vzdělávací obsah ŠVP ZV. Školní družina využívá pro svou činnost samostatné učebny i běžné třídy.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 900 žáků. Nejvyšší povolený počet žáků byl využit z 82%. Z toho je 8 % žáků s odlišným mateřským jazykem a 8 % žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávání zajišťovalo 67 pedagogických pracovníků. Škola sídlí ve dvou budovách. V ulici Zenklova se nachází třídy 1. – 4. ročníku, školní družina a školní jídelna, v budově Na Korábě jsou umístěny třídy 5. – 9. ročníků, jazykové učebny, školní klub a školní jídelna.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od svého jmenování v srpnu 2003 ředitelka školy (dále „ředitelka“) úspěšně postupně realizovala většinu cílů v reálně nastavené koncepci dalšího rozvoje (podpora jazykového vzdělávání, zlepšování materiálního zázemí), která vychází z aktuálních podmínek a potřeb školy. Stanovené priority a cíle rozpracované do ročních plánů pravidelně vyhodnocuje a přijímá opatření vedoucí k dalšímu rozvoji školy. Zatraktivnění vzdělávací nabídky školy (hudební výchova v anglickém jazyce, druhý cizí jazyk) a rozšíření zájmové činnosti v rámci Školní družiny (dále „ŠD“) vedlo k navýšení zájmů rodičů o její vzdělávací služby a ke zvyšujícímu se počtu žáků.

Ředitelka školy uplatňuje demokratický styl řízení, účelně delegovala řídicí kompetence nejen mezi své zástupce (pro první stupeň, druhý stupeň a pro zájmové vzdělávání), ale i mezi vedoucí ročníkových a předmětových týmů. Velikost školy a okolnost, že instituce uskutečňuje vzdělávání ve dvou oddělených místech, klade na řídicí proces zvýšené nároky. Pedagogičtí pracovníci se soustřeďují v užších vzdělávacích týmech, kde dochází k pravidelnému vyměňování zkušeností, vyhodnocování ŠVP a dalšímu plánování výuky. Každodenní kontakt všech zaměstnanců školy vede k operativnímu obousměrnému přenosu informací, potřebná opatření týkající se vzdělávací činnosti a zásadní pedagogické dokumenty jsou projednávány v rámci pedagogické rady. Partnerský přístup k žákům a možnost ovlivňovat některé aspekty vzdělávání prostřednictvím práce žákovského parlamentu se pozitivně odráží v celkovém klimatu školy.

Kontrolní systém vychází z četné hospitační činnosti vedení školy podle vhodně nastavených kritérií (začínající pedagogové, metody a formy výuky) a jejím výsledkem jsou konkrétní doporučení pro zlepšení práce jednotlivých učitelů.

Personální podmínky sice umožňují realizaci vzdělávacích programů, vedení školy se ale nedaří plně stabilizovat pedagogický sbor. Odbornou kvalifikaci nesplňuje 13 pedagogických pracovníků. Nekvalifikovanost a malá pedagogická zkušenost se také v některých případech projevila v rozdílné kvalitě poskytovaného vzdělávání (nízká míra

zapojení žáků do výuky, malá diferenciacie vzdělávání žáků, nevyužívání didaktických pomůcek). Ředitelka školy doložila, že nemohla zajistit výuku pedagogy vždy splňující odbornou kvalifikaci. Nově příchozím a začínajícím učitelům poskytuje metodickou i organizační pomoc uvádějící pedagog, která však není vždy dostatečně účinná. Velká část učitelů si efektivně poskytuje zpětnou vazbu i v rámci vzájemných hospitací.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je vhodně nastaven (dále „DVPP“) a realizován. Vychází zejména z potřeb školy, dále ze zájmů jednotlivých pedagogů (jazykové vzdělávání, inkluze, ICT ve výuce žáků s odlišným mateřským jazykem).

Vícezdrojové financování školy (dotace ze státního rozpočtu, prostředky v rámci rozvojových programů MŠMT, prostředky od zřizovatele na provoz a nutné úpravy interiéru a příjmy z doplňkové činnosti) vytváří příznivé podmínky pro plynulý chod školy i naplňování ŠVP. V souladu s profilací školy výuku podporuje postupně obnovovaná informační a komunikační technika. Prostory školy jsou esteticky podnětné, škola dbá na prezentaci žákovských prací.

Realizaci ŠVP účelně podporují systematicky rozvíjené partnerské vztahy. Jako stěžejní partneři jsou školou vnímáni zákonní zástupci žáků. Rodičovská rada se aktivně podílí na chodu školy, zapojuje se i do mimoškolních aktivit (pravidelně projednává připomínky rodičů s vedením školy). Evaluace školy je realizována i prostřednictvím rodičovských elektronických dotazníků. Prospěšná je také úzká spolupráce se zřizovatelem, který se významně podílí na zlepšování materiálního vybavení. Dlouhodobě škola spolupracuje s institucemi podporujícími naplňování oblasti bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů (Policie ČR, Městská policie Praha, DDM).

Zdravý životní styl žáků podporuje vyvážený jídelníček ve školní jídelně a zapojení školy do projektů *Mléko do škol a Ovoce a zelenina do škol*.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným rysem průběhu vzdělávání je příjemná a přátelská atmosféra založená na respektu žáků k vyučujícím, vzájemné důvěře a dodržování společně dohodnutých pravidel.

Vzdělávání se často vyznačovalo promyšlenou strukturou vyučovacích hodin. Ve větší části hodin metody a formy výuky odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků, jejich schopnostem i vzdělávacím potřebám. Pro převážnou část výuky bylo typické promyšlené střídání didaktických forem (např. dramatizace jako možnost rozvíjení jazykových dovedností u nejmladších žáků v cizím jazyce), kterými se dařilo udržovat zájem žáků o probírané učivo.

Pedagogové v převážné většině hodin žáky vhodně motivovali a poskytovali jim dostatečný prostor pro vyjádření, dotazování i samostatnou práci, rozvoj logického myšlení a vyjádření vlastních postojů i názorů. Ke zvýšení názornosti vyučovacích hodin byly vhodně použity didaktické prostředky. V části sledovaných hodin byly smysluplně zařazeny i relaxační a pohybové aktivity. Žákům s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“) byla v případě obtíží nabízena účinná podpora (ověřování pochopení zadání, povzbuzení, individuální přístup a dopomoc). Učivo bylo probíráno v souvislostech, přínosné bylo vedení žáků k uvědomování si mezipředmětových vztahů a propojování teoretického učiva s praxí. Ve výuce pedagogové efektivně pracovali s chybou, využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení. Formativní hodnocení bylo zaznamenáno jen v ojedinělých případech. Pouze v části sledované výuky učitelé využili závěr hodiny ke zhodnocení

splnění cílů vzdělávání a kvality práce žáků, vedli žáky k sebereflexi a vrstevnickému hodnocení jako prostředku rozvoje osobnosti.

V menší části hodin nebyla cíleně podporována aktivita žáků, efektivitu snižovala jednotvárnost zařazovaných činností, což se projevilo nerovnoměrným zapojením všech žáků do výuky. Naopak v některých hodinách (hudební výchova v anglickém jazyce, matematika) byla názornost výuky efektivně zvyšována cíleným používáním pomůcek. Nízká míra uplatňování diferenciací úkolů byla ale často příčinou nezohledňování speciálních vzdělávacích potřeb (dále „SVP“) u některých žáků, kdy nebylo, dostatečně zohledněno jejich rozdílné pracovní tempo a možnosti (žáci plnili stejné typy úloh). Také využití pomůcek pro žáky se SVP ve výuce bylo minimální.

Pravidelné zapojování žáků do aktivit zařazovaných nad rámec výuky (čtenářský klub, pravidelné návštěvy knihovny) přispívá k rozvoji kompetencí k učení. Na vzdělávací obsahy jednotlivých předmětů navazují i mimoškolní aktivity, které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků (jazykové akce, projekty, Jarmark řemesel).

Na dopolední vyučování vhodně navazovalo zájmové vzdělávání v ŠD, které rovněž probíhalo v pozitivní atmosféře. Žáci měli dostatečný prostor pro odpočinek, spontánní aktivity i možnost volby řízených činností. Patřičná pozornost je věnována další podpoře tvůrčích dovedností a individuálních zájmů žáků. V rámci ŠD jsou organizovány četné sportovní, kreativní i jazykové kroužky napříč všemi odděleními (např. Zábavná literatura a čtení, plavání, keramika).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vytvořeny efektivní mechanismy pro zjišťování a vyhodnocování celkových, skupinových a individuálních výsledků vzdělávání žáků, které jí poskytují ucelený přehled o míře osvojených klíčových kompetencí. Úroveň dosahovaných vědomostí a znalostí je ověřována interními nástroji i externím testováním. Výsledky vzdělávání jsou analyzovány a vyhodnocovány v rámci práce vzdělávacích týmů a na jednání pedagogické rady. Ředitelka účelně využívá rozborů prospěchu žáků a přijímá účinná opatření (úprava ŠVP, cílená hospitační činnost, DVPP). Škola sleduje také úspěšnost svých žáků v dalším vzdělávání, dotazníkovým šetřením zjišťuje zpětnou vazbu od žáků odcházejících na víceletá gymnázia.

Celkové výsledky vzdělávání žáků odpovídají očekávaným výstupům podle ŠVP. Ve školních letech 2016/2017 a 2017/2018 prospěla s vyznamenáním většina žáků (65 % a 64%), Žáci se SVP nedosahují výrazně horších výsledků, než ostatní. Pozitivním zjištěním je, že většina (55 %) žáků s OMJ dosahovalo ve školním roce 2017/2018 lepšího prospěchu, než byl průměrný prospěch třídy, do které byli tito žáci zařazeni. Z analýzy výsledků jednotné přijímací zkoušky na víceletá gymnázia vyplývá, že zde žáci dosahují významně lepších výsledků, než je průměr výsledků všech zapojených škol.

Škola žáky pozitivně motivuje k dosahování dobrých výsledků. V rámci volnočasových aktivit jim nabízí také zapojení do dalších aktivit dle jejich preferencí, zejména v souladu s profilací školy (kurzy pro získání mezinárodních zkoušek z angličtiny). U nadaných žáků škola podporuje jejich zapojení do soutěží a olympiád, ve kterých dosahují velmi dobrých výsledků (např. přední umístění v krajském kole Logické olympiády a v soutěži pro komorní sbory a soubory „Jarní petrklíč“).

Adaptaci žáků prvních ročníků na nové prostředí napomáhá nejen spolupráce s mateřskými školami, ale i tzv. „Ukázky výuky pro budoucí prvňáčky“ a organizace zápisu do prvních tříd (Z pohádky do pohádky). Přejít žáků na druhý stupeň je plynulý a nevyskytují se

žádné výrazné výkyvy prospěchu. Výhodou je umístění pátých ročníků v budově Na Korábě, kde se žáci vzdělávají spolu s ročníky druhého stupně (seznamují se s prostředím, pedagogy i stylem výuky).

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se SVP, s OMJ i ohrožené školním neúspěchem. Na základě vlastní diagnostiky poskytuje podporu žákům v prvním stupni podpůrných opatření a vypracovává plány pedagogické podpory. Na základě Doporučení školských poradenských zařízení jsou nastavena a realizována další podpůrná opatření (Individuální vzdělávací plány, asistenti pedagoga, předměty speciálně pedagogické péče). Pod vedením speciálního pedagoga škola nadstandardně zajišťuje logopedický kroužek. Příkladem systémového opatření umožňujícího individualizovaný přístup ve vyučování je organizační zajištění výuky na prvním stupni (dělení žáků v části vyučovacích hodin – matematika, český jazyk, tělesná výchova).

Málo systematická spolupráce školy se školskými poradenskými zařízeními vede k nevhodně nastavenému poskytování podpůrných opatření některým žákům se SVP. Kumulace funkce metodičky primární prevence a výchovné poradkyně (první stupeň) se projevuje v menší efektivitě poskytování podpory těchto žáků ve výuce (např. nevyužívání pomůcek) a v dílčích nedostacích ve vedení povinné dokumentace. Rozdělení funkcí výchovných poradkyň na jednotlivé budovy a nedostatečné vyhodnocování práce školského poradenského pracoviště se odráží v nižší míře vzájemné kooperace všech aktérů vzdělávání (koordinace vzdělávacích postupů výchovné poradkyně s vyučujícími a asistentem pedagoga).

Účinná je podpora žákům s OMJ (úvodní informační schůzky, nabídka výuky českého jazyka, vyhodnocování pokroků žáka spolu s třídními učiteli a učiteli českého jazyka). Pro výuku předmětu Český jazyk pro žáky cizince je zřízena samostatná vhodně vybavená učebna, aktivně probíhá i spolupráce s dalšími partnery (NIDV, krajský koordinátor pro začleňování cizinců).

Školní preventivní strategie reflektuje potřeby a specifika školy. O účinnosti prevence svědčí nízký počet rizikových projevů chování ve sledovaném období. Ojedinelé závažné kázeňské přestupky (záškoláctví, neomluvená absence a nevhodné chování ke spolužákovi či učiteli) řeší vedení školy účinně na jednáních s rodiči (výchovné komise), případně ve spolupráci s dalšími organizacemi (OSPOD). Situaci škola pravidelně analyzuje a k eliminaci rizikového chování žáků přijímá opatření. V rámci disponibilních hodin je prevenci věnována dostatečná pozornost ve výukových předmětech a nově také v hodinách osobnostní výchovy (řešení aktuální situace a upevnění dobrých vztahů ve třídě). Vhodným nástrojem předcházení sociálně patologických jevů je také i pestrá nabídka mimoškolních aktivit (Vánoční zpívání na schodech, Běh do schodů, pohár Každý jinak a přece spolu, sportovní den aj.).

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení došlo k nárůstu počtu žáků i tříd. Ředitelka nadále rozvíjí materiální předpoklady pro efektivní vzdělávání. V oblasti personálních podmínek došlo ke zhoršení.

Silné stránky

- Příznivé pracovní klima a vstřícné vztahy mezi všemi aktéry vzdělávání,
- úspěšné začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem do základního vzdělávání (projekty na jejich integraci a výuku českého jazyka pro žáky - cizince),
- široká škála volnočasových aktivit v rámci zájmového vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká efektivita poskytování podpory žáků se SVP ve výuce
- nedostatečná spolupráce školy se školským poradenským zařízením v návaznosti na poskytování podpůrných opatření žákům se SVP,
- nekvalifikovaní učitelé v pedagogickém sboru.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Diferencovat výuku vzhledem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami,
- pravidelně vyhodnocovat práci vlastního poradenského pracoviště školy,
- nastavit efektivní spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a koordinovat poskytování podpůrných opatření žákům se SVP,
- usilovat o zajištění vzdělávání žáků kvalifikovanými pedagogickými pracovníky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků v práci školského poradenského pracoviště (vyhodnocování práce, nastavení spolupráce se školskými poradenskými zařízeními) zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnou csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina v úplném znění vydaná MČ Praha 8 s účinností od 1. 1. 2002
2. Jmenování ředitelky do funkce vydané MČ Praha 8 s účinností od 1. 7. 2003
3. Koncepce rozvoje školy
4. Školní vzdělávací program Škola jazyků a informačních technologií platný od 1. 9. 2018
5. Vzdělávací program pro školní družinu ve verzi platné k termínu konání inspekční činnosti
6. Školní řád Základní škola Bohumila Hrabala platný od 1. 9. 2018
7. Vnitřní řád školní družiny a Vnitřní řád školní jídelny platné k termínu konání inspekční činnosti
8. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2018/2019 k termínu konání inspekční činnosti
9. Dokumentace metodických a předmětových týmů za školní roky 2017/2018 a 2018/2019 k termínu konání inspekční činnosti
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená ve školním roce 2018/2019 k termínu konání inspekční činnosti
11. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
12. Třídní knihy vedené ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
13. Školní matrika vedená k termínu inspekční činnosti
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2018/2019
15. Výběr dokumentace vedené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vedené ve školních rocích 2017/2018 a 2018/2019 k termínu konání inspekční činnosti
16. Plán výchovného poradenství pro školní rok 2018/2019
17. Dokumentace metodika prevence sociálně patologických jevů vedená ve školních rocích 2017/2018 a 2018/2019 k termínu konání inspekční činnosti
18. Kniha úrazů vedená od 4. 9. 2017
19. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	K. Poláková v. r.
PaedDr. Jana Křest'ánová, školní inspektorka	J. Křest'ánová v. r.
PaedDr. Jana Máchalová, školní inspektorka	J. Máchalová v. r.
Mgr. Martin Krupa, školní inspektor	M. Krupa v. r.
Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice	H. Vejdovská v. r.

V Praze 13. listopadu 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Irena Trojanová, Ph.D., ředitel školy	I. Trojanová v. r.
--	--------------------

V Praze 20. listopadu 2018